

Toekomstgericht kerkbeheer 2040

Het lef present te zijn

De toekomst laat zich slecht voorspellen. Niettemin voorspelden enkele jaren geleden allerlei betrokkenen in het kader van 100 jaar VKB de toekomst voor 2040. Het is een kleurrijke verzameling van analyses, wensen en taxaties, opgenomen in het jubileumboek. In alle bijdragen is de liefde voor de kerk voelbaar, net als de wens om creatief en vrijmoedig de toekomst tegemoet te treden. Welke lijnen op het gebied van kerkbeheer onderscheiden we met het oog op de toekomst?

TEKST BART DE JONG BEELD ADOBE STOCK

Julia van Rijn, voormalig classispredikant, laat bijvoorbeeld optekenen: "Misschien kan de kerk haar tent opslaan bij een volkstuintencomplex, een jongerenevent of festival. Ga, er zijn zoveel plaatsen waar u kunt getuigen van de hoop die in u is. Ga pionieren en heb het lef present te zijn." (pagina 200)

Bertram Westera, fondsenwerver bij 2Select Fondsenwerving schetste onlangs in de podcast #19 uit de serie Collectieve Wijsheid (te beluisteren via www.kerkrentmeester.nl/podcast) ook een beeld van de 21e eeuw. Hij signaleert als een langjarige trend voor particuliere gevers, zoals we die kennen in de kerk, dat de gewoontegever, een type gever die past bij wat we in de 20e eeuw gewend waren, steeds meer verdwijnt, en niet alleen bij kerken: "De ledenorganisatie is op zijn retour, ook de sport- en muziekverenigingen, vakbonden en

scouting zijn door de helft gegaan. Maar er blijft altijd een groep die zich niet zozeer verbindt het een doel of een activiteit, maar met een organisatie. Alleen dan is het wel van belang goed duidelijk te maken waarvoor je die gegeven bijdrage inzet."

De gever van de 21e eeuw

De gever van de 21e eeuw heeft volgens hem minder met het lidmaatschap van een organisatie, maar laat zich liever ad hoc betrekken vanwege bepaalde activiteiten en een inspirerende identiteit. Als die activiteiten en inspiratie uitgaan van een (plaatselijke) kerk, dan zal deze gever zich verbonden voelen, en zich laten zien en wil hij/zij misschien ook wel bestuurswerk doen, maar dan om die activiteit en inspiratie gaande te houden, niet om de rechtspersoon 'kerk' in de lucht te houden.

Per levensfase zal deze betrokkenheid toe- en af kunnen nemen. Deze personen zijn of worden geen lid van de kerk vanwege geloofsartikelen, maar voelen zich aangetrokken, omdat een geloofsgemeenschap met de goede dingen bezig is of een positieve uitstraling heeft. Vrij vertaald: deze groep wil niet betalen voor 'producten' en 'diensten' die ze niet afneemt, zoals de zondagse dienst als ze die helemaal niet bezoeken, maar des te meer aan dingen waaraan ze wél waarde hechten. Dat kan het ouderenwerk zijn, het monumentale gebouw, het diaconale werk, of specifieke events voor de jeugd.

- Deze trend vraagt niet alleen om een ander soort geldwerving, maar ook om aanvullende organisatievormen. Wat Van Rijn en Westera benoemen roept ook het beeld op van beddingen, waarin verschillende kerk(plant) en kunnen floreren. Denk aan:
- De lokale PKN-gemeente (traditionele kerk)
 - Geloven in de wijk (diaconale/missionaire plek met andere partners)
 - MOVE en andere online communities (kortom een community die niet primair aan tijd of plaats gebonden is)
 - Intercultural Church Plants
 - Festivals zoals Graceland
 - Andere initiatieven

Als zich zulke veranderingen in het kerkelijke landschap voordoen heeft dat ook gevolgen voor alle kerkrentmeesterlijke beleidsterreinen.

Gebouwen

Henk van der Wal schrijft in het jubileumboek: "De rentmeester staat midden in de samenleving, stelt de talenten én het kerkgebouw ter beschikking aan de samenleving zoals ooit de bedoeling was in de eerste christengemeente." (pagina 217)

Het kerkgebouw functioneert dan veel meer als een stekkerdoos waar verschillende initiatieven op in kunnen pluggen, naast ander gebruik dat de heiligheid van het kerkgebouw kan verdragen volgens een protestantse visie op het kerkgebouw.

Mensen

Ook Klaas van der Kamp, classispredikant, grijpt in zijn bijdrage terug op de eerste christengemeente. Hij voorziet dat een kleine kerngroep van 12 mensen alle taken vervullen (en het college van kerkrentmeesters niet meer zal bestaan!)

Doordenkend op zijn bijdrage zou dit betekenen dat een regio of ring diverse ambtsdragers 'in dienst' heeft, variërend van Dienaren des Woords tot een kok en van een programmanager tot een theatermaker of kinderwerker.

Organisatie

Rein Boersma, voorzitter van afdeling Friesland van de VKB, pleitte in het genoemde jubileumboek voor meer samenwer-

Onze kerk in 2040

Missionaire dag in het winkelcentrum					Dorps maaltijd
Klieder kerk					
					Graceland Festival
Dag van de vrijwilliger					
		Vrije inloop in de kerk		Jongeren event	

king: "De regionale samenwerking kan ook breder opgezet worden, zodat niet alleen beheer van gebouwen, maar ook van geld en land samengebracht wordt. Dit geeft mogelijkheden om de onderlinge solidariteit ook in financiële zin inhoud te geven." (pagina 137)

Dat laatste past bij de gedachte van Werkzaam Vermogen; om alles wat groeit ruimte en voeding te geven zal de solidariteit ook via de wortels doorgegeven moeten worden; financieel én in het delen van tijd en talenten.

Ook al zetten we geld, tijd en middelen in de toekomst anders in, het beheer blijft dienstbaar aan de missie van de kerk. Of zoals directeur van de VKB Joost Schelling het verwoordt: "Het vraagt lef en vertrouwen om het bestaande om te denken. Laten we dit doen in het spoor van de Heer zelf, die zijn leerlingen het net aan de andere zijde liet uitwerpen."

Jubileumboek

Het jubileumboek '100 jaar VKB: Kerkbeheer tussen Traditie en Toekomst' is te downloaden op www.kerkrentmeester.nl/jubileumboek